

V

Váňa stál na balkóne v miestnosti nad operačnou sálou a sledoval, ako jeho sestra vošla do operačky. Vyžarovala z nej sebadôvera. Zaplavil ho pocit hrdosti a bez ohľadu na to, čo urobil Jurij, Váňa vedel, že si tento deň zaslúžila. Zaslúžila si povýšenie. Pracovala na tom už mnoho rokov. Odkedy sa jej podarilo zachrániť ich sesternicu. Jurij ju s úsmevom na perách nasledoval, akoby neurobil nič zlé. Hoci sa Váňa na Jurija hneval, uvedomoval si, že to nie je také jednoduché. Jurij dal Miri ten najväčší dar. Bol to prejav najväčšej štedrosti.

Okolo Váňu sa zhromaždili medici a chirurgovia, tlačili sa jeden na druhého, až zaplnili miestnosť do posledného kúska. Miri isto nečakala, že na operáciu sa príde pozrieť toľko ľudí, ale rýchlo sa roznieslo, že žena doktora Rozena bude po prvý raz operovať a všetci to chceli vidieť na vlastné oči. V miestnosti sa vznášal puch zatuchnutého oblečenia a antiseptického prípravku.

„Zabije ho. Môžete mi veriť,“ ozval sa muž vedľa Váňu.

„Isteže ho zabije. Prečo zverili jeho život do rúk ženy?“ spýtal sa ďalší.

A čo Sukovič? Nikto sa nezaoberá zločinom či nenávisťou, ktorá môže ohroziť životy ich všetkých. Váňa mlčal, stál s rukami vo vreckách a v jednom mal list od Eliota. V prednom rade divákov videl chirurga, ktorý sa zhováral s Jurijom na chodbe.

Miri zdvihla pohľad k divákovi nad operačnou sálou a miestnosť stíchla, ozývalo sa len stonanie pacienta. Váňa vedel, že Miri nechce márne stráviť čas rečami, ale musí dodržať protokol. Predstavila

sa ako doktorka Abramovová, hlavná chirurgička. Jurija predstavila ako svojho asistenta. Uviedla informácie o pacientovi, jeho zdravotnom stave a pláne operácie. Potom sa otočila, aby začala. Pribehla k nej zdravotná sestra a nasadila jej na tvár rúško. Všetci muži na balkóne sa naklonili dopredu a napäto stáli na špičkách.

„Vraj je taká šikovná ako Olevovič v jej veku,“ zašepkal ktosi a prirovnal Miri k primárovi.

„To nie je pravda,“ namietol druhý. „Ženy majú tendenciu robiť veci po svojom.“

Váňa mal nutkanie ozvať sa, ale držal jazyk za zubami. Kritické komentáre okolostojacich zanikali v horúcom vzduchu miestnosti. Varili sa vo vlastnom pote. Počas operácie Jurij dohliadal na Miri, ukazoval na pacienta a nástroje. Váňa si bol istý, že Jurij jej spoza rúška šepká pokyny. Vedel však aj to, že Miri ho nepočúva. Váňa poznal ten výraz v sestriných očiach. Zračilo sa v nich bezvýhradné sústredenie. Robila si prácu po svojom. Oddelila slezinu od okolitého tkaniva. Komplikovaný zákrok sprádzalo veľa krvi, no podľa všetkého ho zvládla dokonale.

„Priveľa krvi!“ precedil pomedzi zuby odrazu muž vedľa Váňu a naklonil sa ešte viac dopredu. Po jeho poznámke sa spustila tichá vrava.

„Zväčšila rez.“

„Zabije ho.“

Jurij vzal Miri rýchlo nástroje a ustúpila. Sestrička utierala pacientovi hrud'. Menila jednu hubku za druhou. Urobila Miri chybu? Alebo ho operovali príliš neskoro a jeho telo to nezvládlo, presne, ako Miri predpokladala?

„Podrž toto,“ zvolal Jurij hlasnejšie, než bolo potrebné. „Stiahnem mu to.“ Ešte viac krvi a ďalšie hubky. Miri sa naklonila k Sukovičovi a hladila ho po dlani tak, ako to robieval Váňa, keď boli deti a Miri sa bála. Jurij napokon podal Miri zakrivenú ihlu a požiadal ju, aby zavrela ranu. Naklonila sa a prižmúrila oči. Váňa ten pohľad a postoj poznal. Premáhala sa, aby zadržala

prikrádajúcu sa ťažobu a slzy tisnúce sa do očí. Hnevala sa i hanbila. Či to Jurij nevidí? Prečo nepovedal nič na jej obranu? Prečo neoznámil ľuďom v miestnosti, že to ona stanovila správnu diagnózu a že operáciu začala ukážkovo?

„To sa dalo čakať,“ prehodil muž vedľa Váňu s úsmevom.

Keď Miri dokončila posledný steh, muži okolo Váňu sa pobrali k východu, ale on zostal. Stará mama ich viedla k tomu, aby bolesť rešpektovali a bojovali s ňou, ale to neznamená, že ju Miri musí prežívať sama. Váňa ju chcel utešiť, ale vedel, že by mu nikdy neodpustila, keby to urobil pred kolegami. A tak počkal pre prípad, že až sa miestnosť vyprázdni, bude ho hľadať. Lenže nehľadala. Ani len nezdvihla zrak k miestnosti nad sálou a zmizla bočnými dverami. „Dočerta aj s Jurijom,“ šepol Váňa. Mohol jej pomôcť viac.

Váňa pozrel na hodinky a uvedomil si, že ak sa poponáhľa, ešte stihne svoju prednášku na univerzite. Nechcelo sa mu tam, ale uvedomoval si, že by mal. Bábuška mala pravdu. Netreba dávať Kirovi ďalšie zámienky na vyrývanie. Ešte šťastie, že prednášku nezrušil. Náhlil sa tichou nemocnicou, prešiel popri pacientoch čakajúcich v rade na vyšetrenie a masívnou bránou vyšiel von. Na hlavnej ulici panoval čulý ruch. Váňa prešiel popri vozíkoch naplnených zeleninou, rybami a uhlím, popri vozoch plných vojakov a diel. Na rohu námestia počkal na električku. Žena na druhej strane ulice predávala prikrývky. Viseli na šnúrach ako bielizeň. Hralo sa v nich dievčatko, rukami stískalo mäkkú vlnu a jej sestra na ňu z boku hľadela. Na zastávke zastala električka a Váňa si predieral cestu dnu.

Keď sa hlučná električka rútila mestom, Váňa siahol do vrecka a nahmatal list od Eliota. Výprava. Prídu do Ruska. Napriek okolnostiam. *Neuveriteľné*. Túžil dočítať zvyšok listu, no v preplnenej električke to nešlo. Dúfal, že sa mu podarí vyriešiť rovnice ešte pred zatmením. Teraz by mal pustiť Miri z hlavy a sústrediť sa na rovnice. Na to má aspoň nejaký vplyv.

Znovu si položil otázku, ktorú si posledných päť rokov kládol hádam každý deň. *Ako zohľadniť zrýchlenie? A gravitáciu?* Kiežby sa mohol spýtať otca. Bábuška im úžasne nahrádzala oboch rodičov, napriek tomu však Váňovi otec chýbal. Nikdy nezabudol na popoludnia, ktoré trávil ako dieťa s otcom v dielni. „Rozhľadni sa,“ hovorieval. Otec predával hodiny a hodinky. Hodiny aj opravoval, a keď mal možnosť, učil Váňu, ako fungujú ozubené kolieska a mechanizmy. „Žiadne hodiny nie sú presné.“ Keď to povedal jeho otec po prvý raz, Váňa mal deväť rokov. Sklonený nad pracovným stolom držal v jednej ruke skrutkovač a v druhej lupu. Vôňa maziva splývala so zvyškami dymu z otcovej fajky.

„Nerozumiem,“ odvetil Váňa.

„Vidíš všetky tie hodiny na stenách? Nenájdeš medzi nimi dvoje hodiny, ktoré by ukazovali rovnaký čas. Aj keď ručičky ukazujú rovnakú hodinu a minútu, sekundové ručičky idú inak.“

„Môžeme ich napraviť.“

„Môžeme dosiahnuť, že z pohľadu ľudského oka, pôjdu rovnako, ale nastaviť ich úplne presne je nemožné. Je to nad ľudské možnosti. Nenájdeš na svete dvoje zhodných hodín.“ Pod hustou bradou vyčaroval úsmev. „Máš bojovnú povahu. Zamysli sa nad tým, synak. Keby čas existoval prirodzene, všetky hodiny v tejto miestnosti by ukazovali rovnaký čas.“

Váňa sa nikdy predtým nad tým takto nezamyslel, ale keď myšlienku spracoval, prikývol. „Máš pravdu. Mesiac neurčuje čas.“

„Pravdaže nie! Hodiny neohlasujú západ či východ slnka alebo mesiaca, lebo ten sa mení každý deň. Mesiacu ani hviezdám nezáleží na tom, čo ukazujú hodiny. Lenže pre nás je čas dôležitý. Kvôli vlakom. A kvôli všetkému, čo potrebuje nejaký harmonogram.“ Bola to zásadná myšlienka. Váňa to vedel už vtedy a aj preto otca ľúbil. Neskôr, keď už rodičov nebolo a on zistil, že najväčší vedci tých čias sa zameriavali na problém synchronizácie hodín, nebolo preňho cesty späť. Zistil dokonca, že keď

Einstein pracoval na patentovom úrade, na starosti mal vynálezy na nastavovanie hodín, akými boli napríklad pneumatická trubica a stlačený vzduch. Otec mal pravdu, čas je ľudský vynález. Tak ako Einstein, aj Váňa bol presvedčený, že čas je relatívny. Vymedzenie sekundy či hodiny je náhodné, no postupnosť je nevyvrátiteľná. Strom spadne. Nemôže vstať a znovu sa zrásť tak, ako sa škrupina nemôže sceliť, keď sa vajce rozbije, a to bez ohľadu na to, ako niekto definuje čas, za aký sa udalosti udiali. Ako to zapadá do rovníc?

Váňa zatvoril oči a pokúšal sa predstaviť si rovnicu. Lenže vtedy električka prudko pribrzdila a Váňu odhodilo k oknu. Pozrel von a zistil, že zabudol vystúpiť. Skočil k dverám a rýchlo vystúpil. Po dláždenej ulici sa rozbehol k univerzite.